

inhoud content

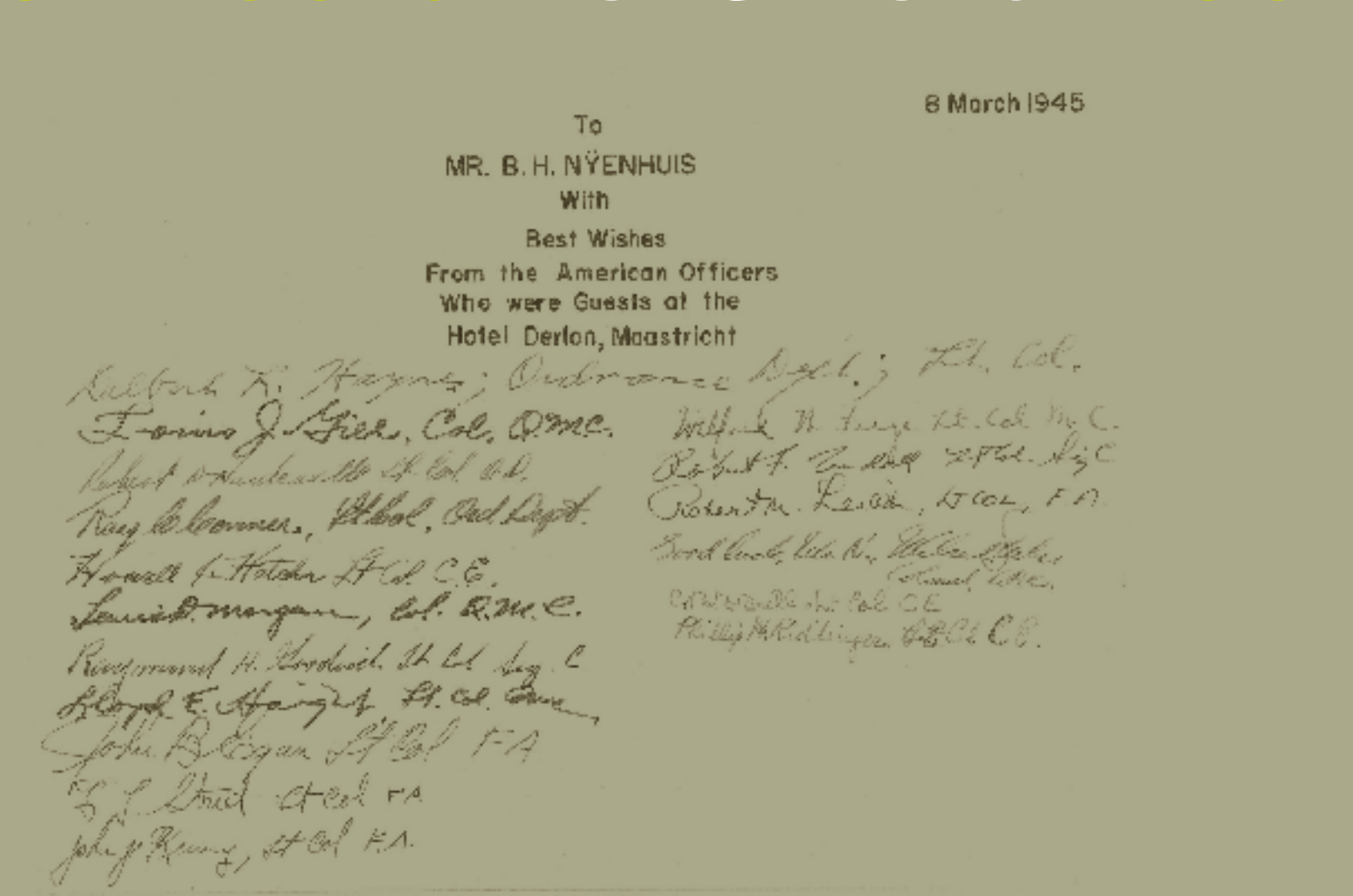
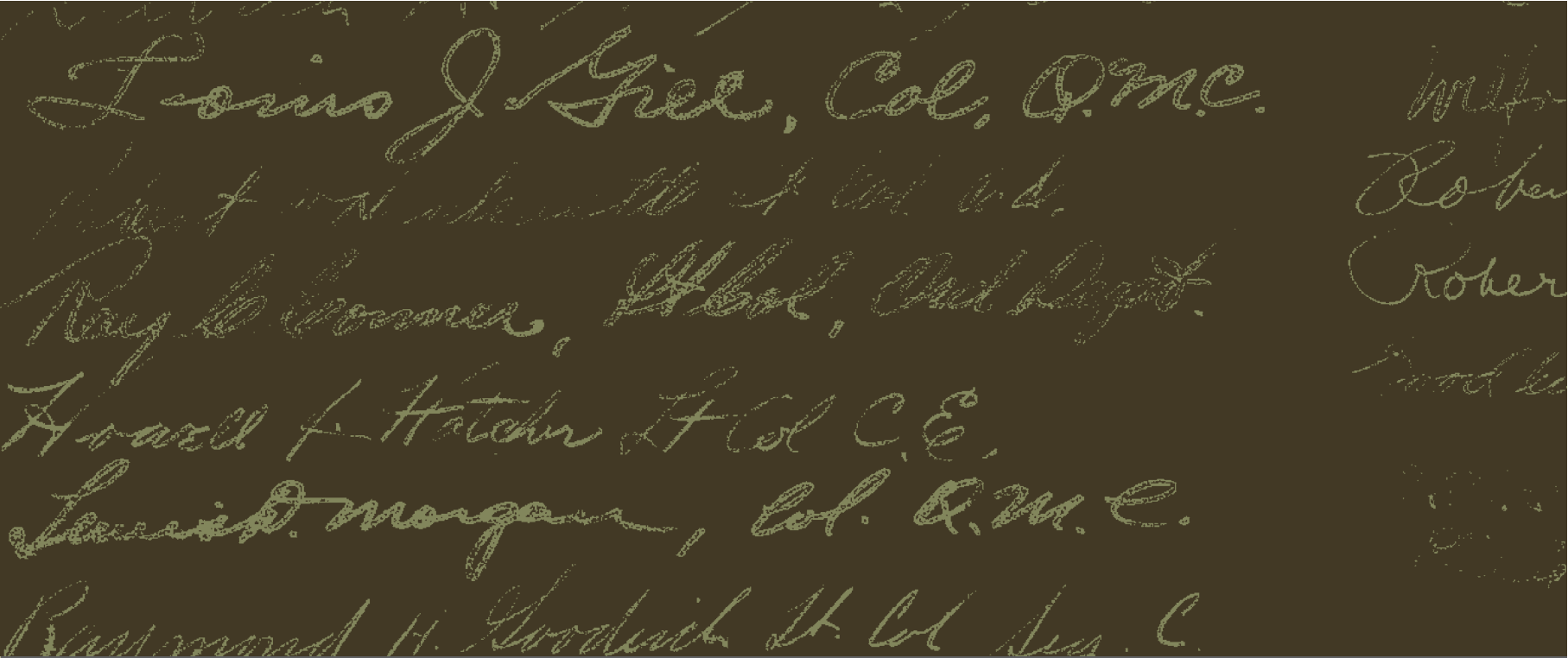
Voorwoord 06 • Met dank aan 08 • Bron 11 • Tijdsbeeld 14
Mauel 20 • Derlon 28 • Mast 33 • Nijenhuis 38 • Polis 56
Pardoel 58 • Bronneberg 62 • Jagersma 70 • Wesly 76
Verleden komt boven 82 • Museumkelder 84 • Romeins
fundament 86 • Vondsten 90 • Designhotel 98

Foreword 06 • Special thanks 08 • Source 11 • Portrait of
the era 14 • Mauel 20 • Derlon 28 • Mast 33 • Nijenhuis 38
Polis 56 • Pardoel 58 • Bronneberg 62 • Jagersma 70 • Wesly 76
The past comes to light 82 • Basement museum 84 • Roman
foundation 86 • Discoveries 90 • Designhotel 98

nieuwsgierig: verlangend om iets te weten of waar te nemen
weten: kennis, wetenschap omtrent iets
wetenschap: systematisch geordend geheel van weten en regels
Van Dale heeft voor bijna elk woord een uitleg ook voor het woord
kroniek: verhaal van of boek met chronologisch geordende feiten.

curious: eager to gain knowledge or experience
knowledge: familiarity with or learning in some domain
domain: specified sphere of activity or interest
subject to its own system of rules
Oxford’s dictionary gives a description of nearly every word including the word
chronicle: a factual written account of important or historical events in the order of their occurrence

voorwoord foreword voor

Hotel Derlon, gelegen aan het misschien wel mooiste plein van Europa, het Onze Lieve Vrouweplein in Maastricht, kent een rijke geschiedenis. Het sfeervolle plein getuigt van een eeuwenlange bedrijvigheid die haar oorsprong heeft in de Romeinse tijd. En nog steeds is het Onze Lieve Vrouweplein een van de mooiste plekjes van Maastricht en omgeving.

Maar niet alleen zijn de fundamenten van hotel Derlon verankerd in deze rijke historische bodem. Ook de vele bewoners en bezoekers van het hotel lieten hun sporen en verhalen na. Nieuwsgierig naar die geschiedenis van zijn hotel, gaf Benoît Wesly opdracht voor het maken van een kroniek. “Dat ben ik altijd al van plan geweest, maar het is er tot nu toe nog nooit van gekomen.”

Voor al een brief, getekend op 8 maart 1945 en weggestopt in een gastenboek van 1957, wakkert die nieuwsgierigheid nog eens extra aan. Want de verhalen over de aanwezigheid van Amerikaanse bevrijders in hotel Derlon in 1944 deden al langer de ronde. Bewijzen waren er echter nog niet. Om meer te weten te komen over de geschiedenis, de eigenaren en de bewoners van het hotel, moesten geschriften worden doorploegd. Oude dossiers werden stofvrij gemaakt en geordend. Chronologische feiten kwamen boven tafel.

Zo ontstond er een verhaal. In de wetenschap, dat er feiten en gebeurtenissen ontbreken. Het was dan ook niet de bedoeling om van de impressie een roman of wetenschappelijk werk te maken. Het vindbare archiefmateriaal heeft wel geleid tot een stukje waardevolle geschiedenis: De Derlon Kroniek.

Hotel Derlon enjoys a rich history as it is situated on what is arguably Europe’s most beautiful square - the Onze Lieve Vrouweplein in Maastricht. This square has been the scene of activity dating back to Roman times and to this day is still one of Maastricht’s most beautiful spots.

But not only are Hotel Derlon’s foundations anchored firmly in this rich historical soil, the hotel’s many inhabitants and visitors have also left traces of themselves behind. Curious as to the history behind his hotel, Benoît Wesly decided to chronicle the hotel’s past. “I had always planned to do it, I just had never got around to it.”

His curiosity was especially piqued by a letter dated 8 March 1945 that he found tucked away in a guestbook from 1957. He was especially interested in this letter as stories about American liberators in Hotel Derlon in 1944 had been doing the rounds for years, there just wasn’t any proof. In order to learn more about the hotel’s history, the owners and the inhabitants had to sift through tons of documents. Old files were dusted off and ordered, thus bringing new chronological facts to light.

These facts wove together to form a story, although a few gaps have remained. After all, we never intended the work to take the form of a novel or scientific work. The archive material we used did however lead to us creating a worthwhile historical story: The Derlon Chronicles.

EEN WOORD VAN DANK AAN - Ed Rutten omdat hij materiaal van zijn vader ter beschikking stelde. M.A.J. Pardoel, arts in ruste te Pijnacker en neef van A.M. Pardoel. Theo van der Rijt voor aanvulling stamreeks Pardoel. John Gouverne voor foto van B.H. Nijenhuis en een kort verslag. Niels Zussblatt Ph.D, Missouri, USA voor het mee zoeken naar het 30th CIC. J.H. Jagersma, Roermond. Ton Reijnaerds voor het beschikbaar stellen van het fotomateriaal van Wil Speth. Jolanda Jansson glasnegatief Derlon en ansichtkaarten Onze Lieve Vrouweplein. Jo Willems diverse foto's tijdsbeeld oud Maastricht.

A WORD OF THANKS TO - Ed Rutten for allowing us access to his father's materials. M.A.J Pardoel, retired doctor in Pijnacker and A.M. Pardoel's nephew. Theo van der Rijt for information on Pardoel's genealogical background. John Gouverne for the photo of B.H. Nijenhuis and his short report. Niels Zussblatt PhD, Missouri, USA for helping to search for the 30th CIC. J.H. Jagersma, Roermond. Ton Reijnaerds for making available the photographic material of Wil Speth. Jolanda Jansson for the glass negative plate of Derlon and the picture postcards of the Onze Lieve Vrouweplein. Jo Willems for the historic photos of old Maastricht.

MET DANK AAN SPECIAL THANKS

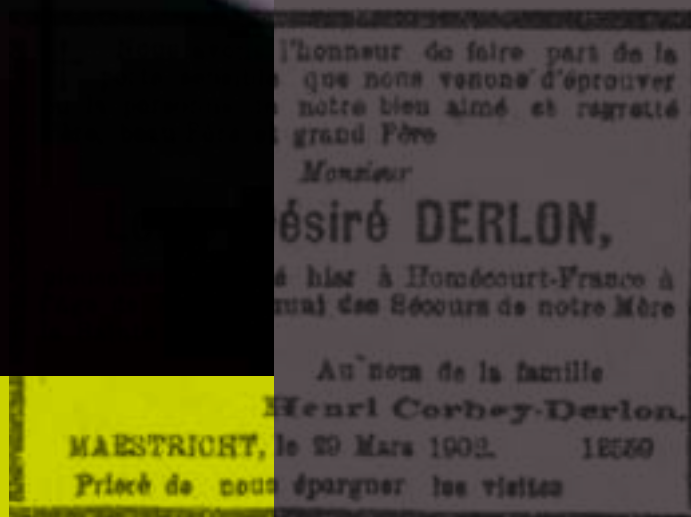

BRON SOURCE

Archief Benoit Wesly • Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag
 Rijksarchief Eupen in België • Gemeentearchief Rotterdam • Regio-
 naal Historisch Centrum Limburg in Maastricht • Archeologische dienst
 gemeente Maastricht • Fotografie gemeente Maastricht (opgravingen)
 Brabants Historisch Informatie Centrum • Stadsarchief 's-Hertogenbosch
 Gemeentearchief Naarden (waar Bussum onder valt) • Kadaster Roermond
 Het Parool 1977 • Le Courier • B. Vreeken: De Grand Hotels van
 Amsterdam • Department of the Army in Carlisle, PA, USA.

Benoit Wesly Archive • The Central Bureau for Genealogy in The Hague
 The National and Provincial State Archives in Belgium • The Municipality
 of Rotterdam Archives • Regional Historic Centre Limburg in Maastricht
 The Municipality of Maastricht Archaeological Service • The Municipality
 of Maastricht Photography (excavations) • Brabant Historic Information
 Centre • The 's-Hertogenbosch City Archives • The Municipality of Naar-
 den Archives (this municipality includes Bussum) • Roermond Land Registry
 Het Parool 1977 • Le Courier • B. Vreeken: Amsterdam's Grand Hotels
 (De Grand Hotels van Amsterdam) • Department of the Army in Carlisle,
 PA, USA.

Onze Lieve Vrouweplein

Hotel Derlon, gelegen aan het misschien wel mooiste plein van Europa, het Onze Lieve Vrouweplein in Maastricht, kent een rijke geschiedenis. Het sfeervolle plein getuigt van een eeuwenlange bedrijvigheid die haar oorsprong heeft in de Romeinse tijd

Hotel Derlon enjoys a rich history as it is situated on what is arguably Europe's most beautiful square - the Onze Lieve Vrouweplein in Maastricht. This square has been the scene of activity dating back to Roman times

Maastricht
Merci pour les jolies cartes
et préfère la Col. de Brues
à l'embrasse avec que
son père et la mère en haut
la cousine arrivante
carosse

, Vival! Amst. No. 2327

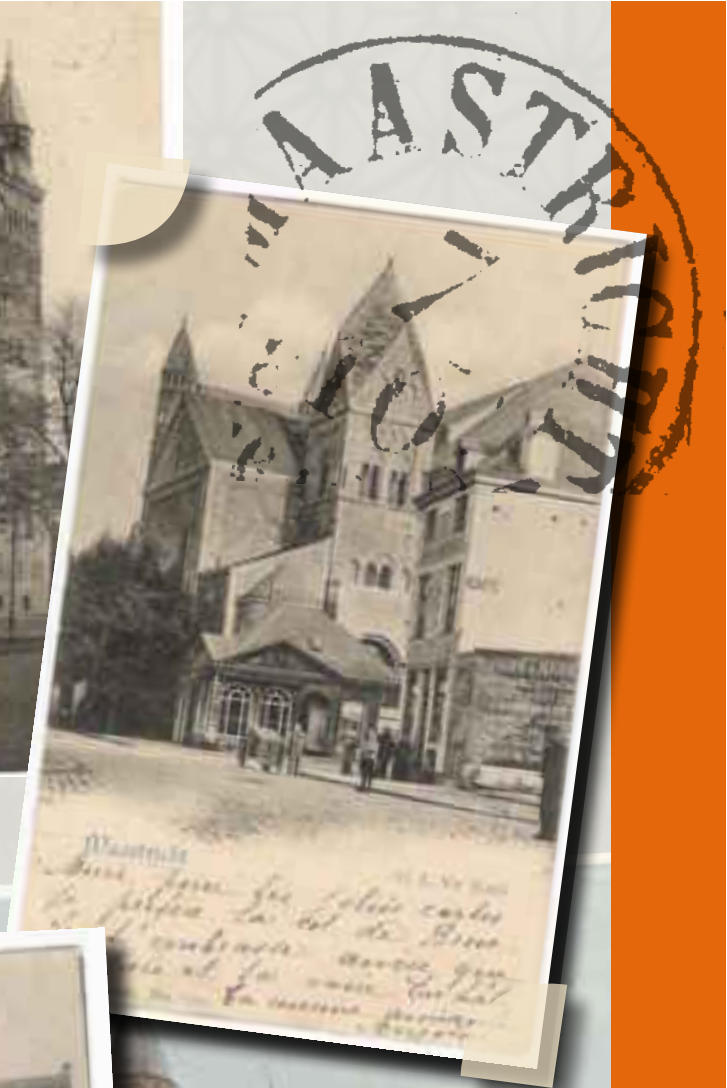
O. L. Vr Kerk

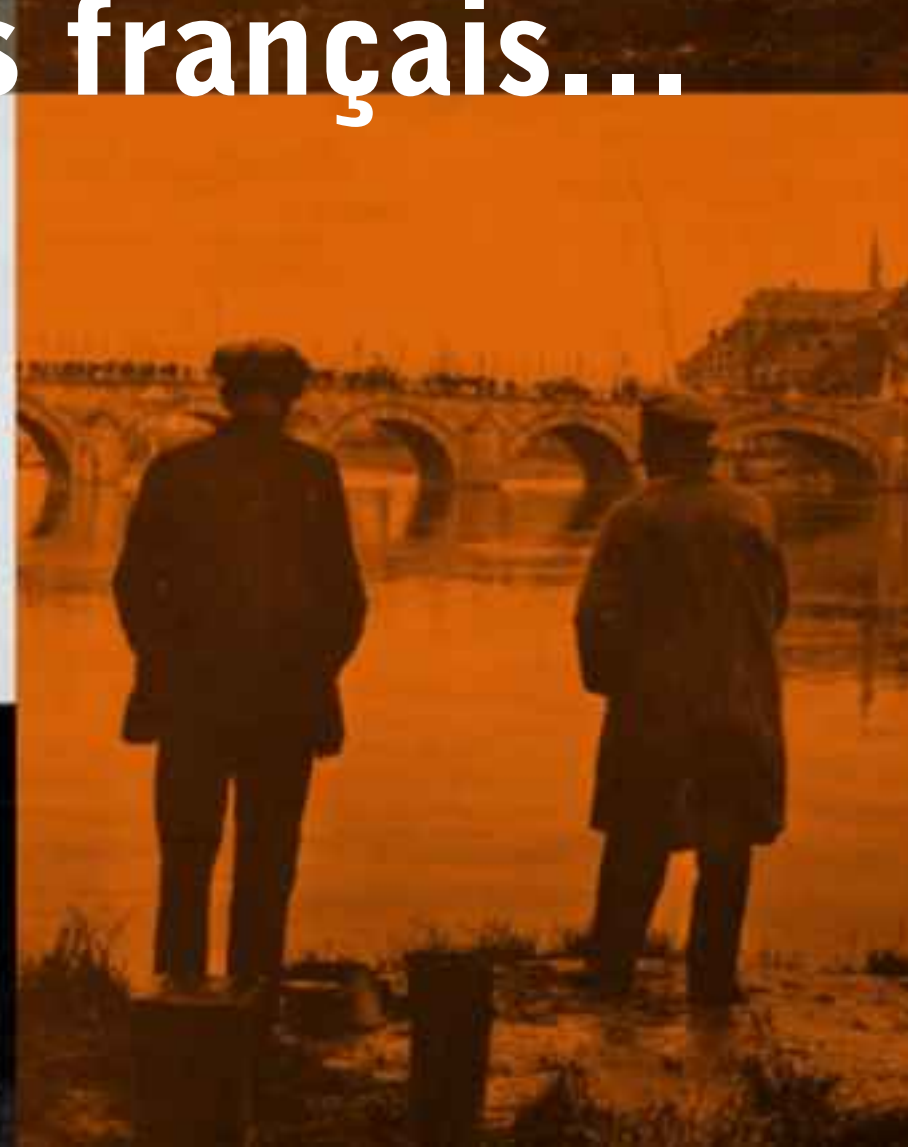

Maastricht,

Lieve Vrouwenkerk

Vendredi 21 Avril 1904.

Parlez vous français...

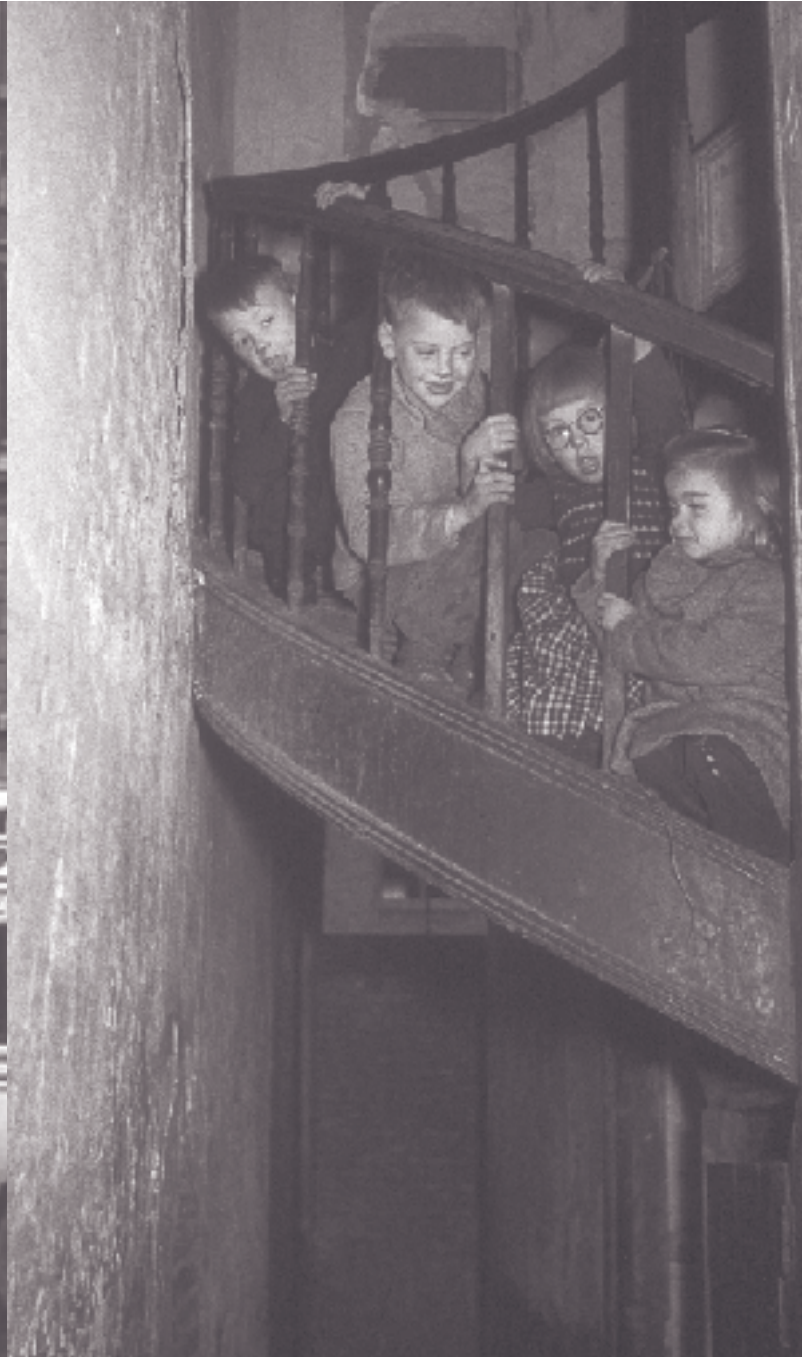
‘Parlez vous français?’ Deze vraag is niet vaak over de lippen gekomen van de in ‘hogere kringen’ verkerende inwoners van het Maastricht van de negentiende eeuw. Frans is al langer de voertaal en Nederlands de tweede taal. Daarbij is de arbeidersklasse helemaal thuis in het ‘Mestreechs’ dialect. Ook na de Belgische afscheidingsperikelen van 1830 tot 1839 komt daar geen verandering in. Rond 1900 krijgt de Nederlandse taal meer en meer de overhand.

Maastricht ontwikkelt zich tot een industriestad. Zo start onder andere Petrus Regout in 1834 zijn glasfabriek. In 1883 komt daar de porseleinfabriek van Louis Regout bij. De Rijksweg Maastricht-Venlo wordt in 1848 opengesteld en vanaf 1853 kunnen de treinen het traject naar Aken gebruiken. Later voegt men daar het traject naar Venlo en Hasselt aan toe. Maastricht is vanaf dat moment goed bereikbaar. Een geweldige stimulans voor de handel.

Maastricht
*Berci pour les folies
 je préfère la bot. de
 de L'embrasse au vis
 son père et la mère
 „Vivat” Amst. No. 2347. Sa cousine par*

‘Parlez vous français?’ A question not often on the lips of those Maastricht inhabitants who moved in the best circles during the nineteenth century. French had been the main language of communication for some time, with Dutch as a second language. The working classes, on the other hand, preferred to speak their ‘Mestreechs’ dialect. Even the Belgian Secession of 1830 to 1839 did nothing to change this set of circumstances. The Dutch language only started gaining the upper hand around the year 1900.

Maastricht was developing into an industrial city. Petrus Regout established his glass factory in 1834. In 1883 Louis Regout added his porcelain factory, the Maastricht-Venlo national highway was opened in 1848 and trains had access to the Aachen line from 1853. A short while later, trains also had access to Venlo and Hasselt, making Maastricht easy to reach, thereby boosting trade.

tijdsbeeld

Het is in deze periode dat Thomas Mauel brood ziet in een hotel. Een plek waar de handelsreizigers kunnen overnachten. Louis Derlon doet er nog eens een schepje bovenop. Geboren in Frankrijk en dus heel bekend met culinaire hoogstandjes, opent Derlon een café-restaurant waar vooral 'de sjiem' van Maastricht en de handelsheren te vinden zijn.

Louis Derlon koopt uiteindelijk het hotel van Mauel. Uit eerbied voor deze Franse chef-kok Derlon is de naam van het hotel door de jaren heen bewaard gebleven.

De tegenstellingen in Maastricht zijn groot in die tijd. Rond de basiliek van Sint Servaas woont de upperclass. De grote arbeidersgezinnen huizen in de binnenstad. Terwijl de arbeiders zwoegen voor

hun bestaan, flaneren bij mooi weer de dames, in lange elegante jurken met parasolletje en de heren, in kostuum en wandelstok, door de straten. De dienstmeisjes van 'de mevrouwen' snellen zo vroeg mogelijk met hun mand naar de markt om inkopen te doen. Maar de arbeidersvrouw wacht tot het einde van de markttijd, want dan is de waar meestal goedkoper.

De kinderen uit de betere klasse gaan naar school. Voor arbeiderskinderen is dit bijna niet haalbaar. In tegenstelling tot de rijkere die een dokter aan huis laten komen, zijn de minderbedeelden aangewezen op de armendokter en armenzorg.

Ondanks alle tegenstellingen groeit Maastricht uit tot een bedrijvig handelscentrum. Daarin is plaats voor een goed hotel. Zeker als in

1886 Maastricht ook nog de beschikking krijgt over een waterleiding. De eerste warenhuizen verschijnen zoals de Grand Bazar en de paardentram wordt een vertrouwd beeld in de binnenstad.

Het leven kabbelt voort. De eigenaren van hotel Derlon kennen voor- en tegenspoed. Er wordt gebouwd en verbouwd. Men viert grootse bruiloften. Maar ook vele feesten en zakendiners vinden plaats in het hotel. Bovendien doorstaat het hotel de moeilijke jaren dertig met de grote werkeloosheid.

De Tweede Wereldoorlog daarentegen gaat niet ongemerkt aan het gebouw voorbij. Gelukkig komt na de bevrijding de wederopbouw van Nederland in de jaren vijftig weer langzaam op gang. Ook de handel bloeit weer op. Helaas kunnen we stenen en cement geen men-

selijke eigenschappen toedichten, want wat zouden de muren van het pand ons dan allemaal kunnen vertellen. Zeker over de roerige jaren zestig...

'Niets menselijks is mij vreemd', zou het antwoord zijn. Zeker in 1983, als het gebouw vanwege de hoge ouderdom moet worden gesloopt. In 1986 verrijst het nieuwe hotel met dezelfde befaamde naam en op hetzelfde vertrouwde plekje in de binnenstad van Maastricht.

Wat volgt is de geschiedenis van het hotel aan de hand van zijn eigenaren/directeuren. Een indrukwekkende lijst van hardwerkende mannen en vrouwen.

Portrait of the era

It's about this time in history that Thomas Mauel started thinking about making his living as a hotelier - he wanted a hotel where travelling salesmen could spend the night. Louis Derlon then upped the stakes. Derlon was born in France and was therefore familiar with culinary 'tours de force', so he opened a cafe-restaurant to cater to Maastricht's chic set and trading elite.

Louis Derlon ultimately bought Mauel's hotel. The Hotel Derlon kept its name throughout the years as a mark of respect for this French chef.

The contrasts in Maastricht at the time were strong. The upper classes lived around the Basilica of Saint Servatius, the large working class families were housed in the inner city. As the labourers would slave for their bread, ladies in their long, elegant dresses and parasols and suited gentlemen with walking canes would stroll the streets, enjoying the beautiful weather. The ladies' servant girls rushed to the markets as early as they could for the day's shopping. The labourer's wife, however, would wait until the market was about to close because that's when things were cheaper. Upper class children attended school, something that was virtually out of the reach of a labourer's child. Whereas the rich had their doctor make a house call, the less fortunate had to rely on relief services for the poor.

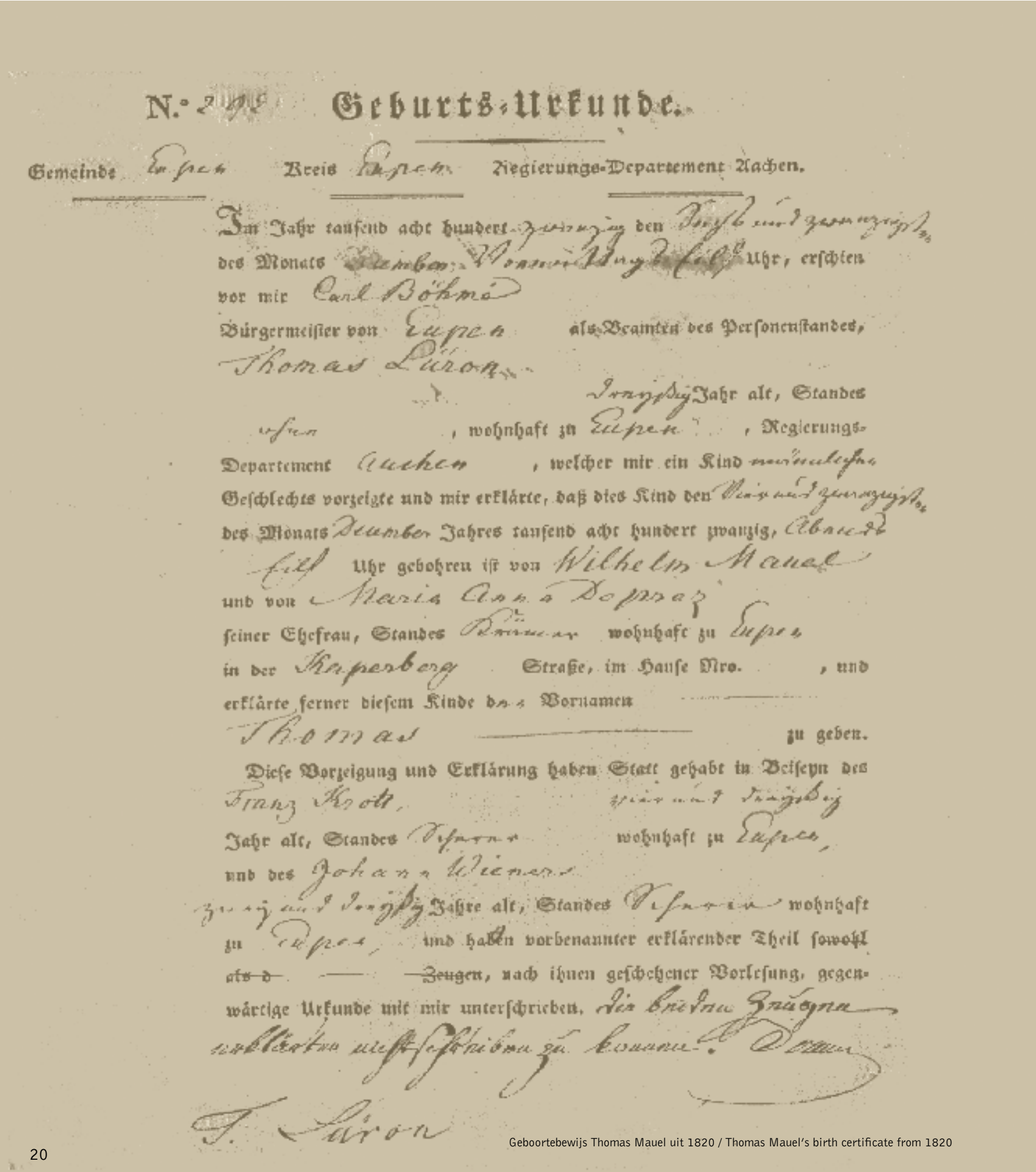
Despite these differences, Maastricht developed into a bustling centre for trade - just the right setting for a hotel. This position was only strengthened with the introduction of plumbed water in 1886. This was also the year that saw the construction of the first department stores such as The Grand Bazar and the first city centre horse-drawn trams.

Life went on. The Hotel Derlon experienced good and bad times. It was expanded and remodelled. People celebrated their weddings here and held parties and business dinners. The hotel even made it through the Great Depression of the 1930s.

The Second World War on the other hand did leave its mark on the building. Luckily, following liberation, post-war reconstruction in the Netherlands picked up pace during the 1950s. Trade also started thriving again. If only we could give life to stone and cement so we could listen to the stories the walls could tell.

The building would probably say 'There is nothing man can do now that would surprise me'... In 1983, the building had to be levelled because it was so old. 1986 saw the return of the hotel with the famous name at the same familiar site in the centre of Maastricht.

The following is a history of the hotel at the hands of its owners and directors. It is an impressive list of hardworking men and women.

Mauel

Uit een eerdere publicatie is bekend dat hotel Mauel de voorloper is van hotel Derlon. Mauel is geen gebruikelijke naam in Nederland en in de negentiende eeuw woont er maar één familie Mauel in Maastricht. De oorsprong van deze naam ligt in het Belgische Eupen. Deze familie mag gezien worden als de grondleggers van de gebouwen van het latere hotel Derlon.

In 1837 wordt de St. Nicolaes kerk tot bouwval verklaard. Tijdens de Franse bezetting houden de Fransen flink huis in dit gebouw. Er bevindt zich zelfs een smederij in het pand. Mauel realiseert zijn hotel op de kavel die beschikbaar komt na de afbraak van de St. Nicolaes kerk in 1838. Tegenover hotel Mauel, het latere Derlon, ligt brouwerij van Marres.

An earlier publication has shown that the Hotel Derlon used to go by the name Hotel Mauel. Mauel is not a common name in the Netherlands and only one family called Mauel lived in Maastricht in the nineteenth century. The name originates from the city of Eupen in Belgium. This family laid the foundations for what would later be the Hotel Derlon.

In 1837, the St. Nicolaes Church was declared a ruin. The French had wreaked much havoc on the building during the French occupation, even going so far as to set up a smithy. Mauel then built his hotel on the section of land freed up when the St. Nicolaes Church was pulled down in 1838. Across from the Hotel Mauel, which would later become the Derlon, once stood the Marres Brewery.

De St. Nicolaeskerk (links) werd in 1838 afgebroken. Op deze plek ontstond hotel Mauel, het latere hotel Derlon. De tekening is rond 1740 gemaakt door Jan de Beijer. Bron: Gemeentearchief Maastricht

The St. Nicolaes Church (left) was demolished in 1838. This is where the Hotel Mauel, which would later become the Hotel Derlon, once stood. Jan de Beijer drew this in around 1740. Source: The Municipality of Maastricht Archives

Derlon

De Franse chef-kok Louis Derlon is de naamgever van het huidige hotel Derlon. Hij opent rond 1857 Café Impérial op de Markt in Maastricht. Louis is een man met een groot culinair gevoel. In 1858 zijn bij hem dagelijks verse oesters verkrijgbaar. Dat duidt op grote klasse en stijl. Een jaar later serveert Derlon ook ganzenleverpastei en ijs. Daar komen in 1862 nog eens truffels, champignons, fijne erwten, cayennepeper en ander luxe zaken bij. Café Impérial bestaat zeker tot 1863. In 1870 neemt hij hotel Mauel op het Onze Lieve Vrouweplein over. Dit is het latere hotel Derlon. Uit respect voor deze Franse kok werd de naam Derlon voortgezet. Intussen is hotel Derlon een begrip in Maastricht en verre omstreken.

The Hotel Derlon is named for French chef Louis Derlon. Somewhere around 1857 he opened the Café Impérial on the Markt in Maastricht. Louis was a man of great culinary skill. In 1858 guests could visit his restaurant daily for fresh oysters, something that proved his class and style. One year later, Derlon served goose liver pate and ice-cream. In 1862 he gained access to truffles, mushrooms, fine peas, cayenne pepper and other luxurious foods. The Café Impérial lasted at least until 1863. In 1870 Derlon took over the Hotel Mauel on the Onze Lieve Vrouweplein. The hotel was later renamed Hotel Derlon as a mark of respect for this great French chef. The Hotel Derlon had in the meantime become famous far and wide.

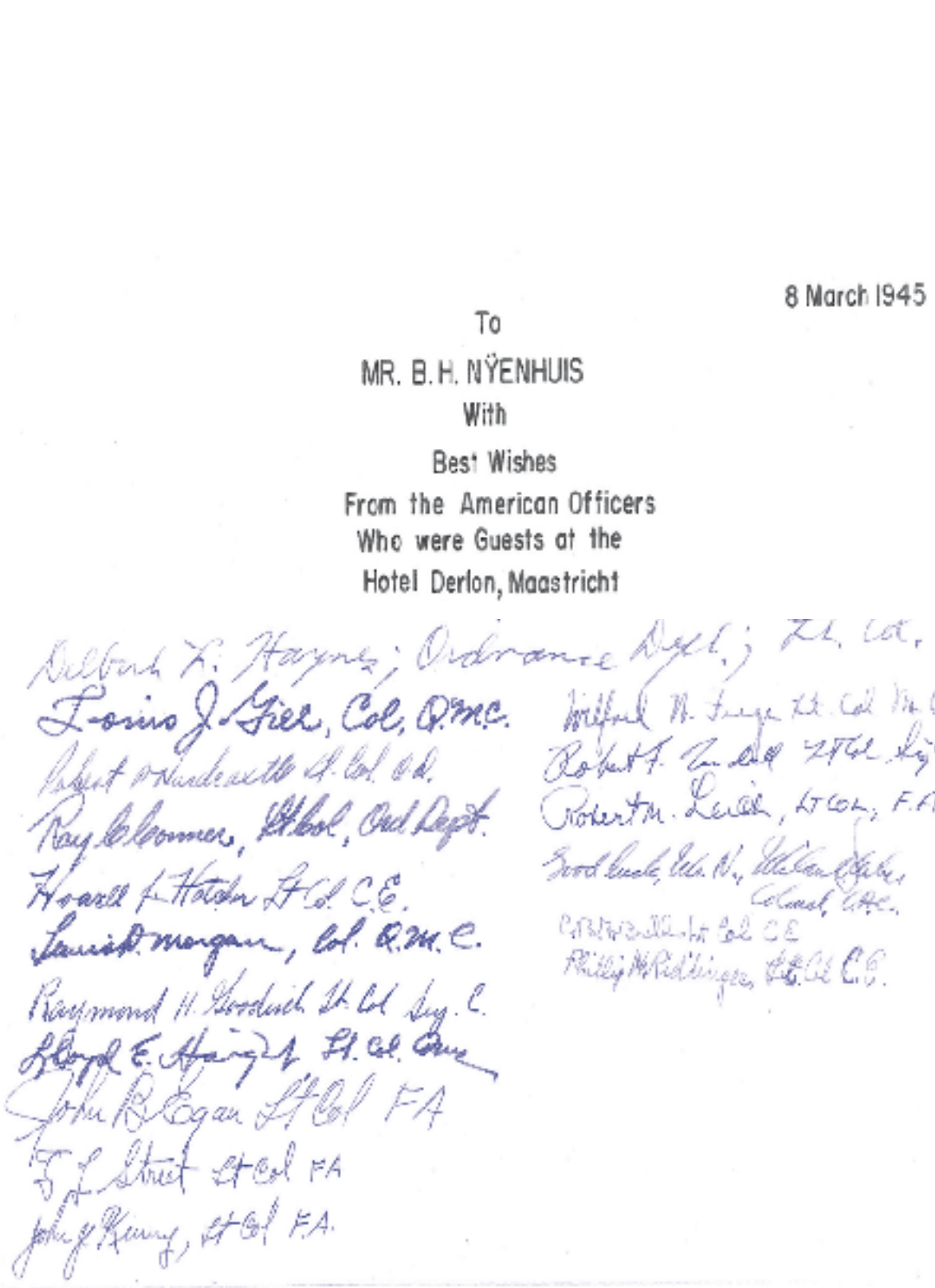
Echtpaar Derlon ligt begraven aan Tongerseweg Maastricht /
The Derlons are buried at the Tongerseweg in Maastricht

n the American Officers
 o were Guests at the
 otel Derlon, Maastricht
 ; Ordinance Dept.; Lt. Col.
 e, O.M.C.
 d.
 ed Dept.
 e.
 R.M.E.
 / Sgt. C.
 l. Gue
 FA

In het vroege voorjaar van 1945 kreeg Nijenhuis hoog bezoek.
 Bernardus Nijenhuis in de deuropening van zijn hotel.
 Op de voorgrond Belgische officieren en Maastrichtse notabelen.
 Foto is ter beschikking gesteld door amateur-historicus John Gouverne

8 maart 1945 had Nijenhuis wederom buitenlandse gasten in huis.
 Deze Amerikaanse militairen tekenden allen in zijn gastenboek

On 8 March 1945, Nijenhuis once again welcomed foreign visitors.
 Every one of these American soldiers signed his guestbook

Fragment stamreeks Wesly

Emile Wesly, geboren te Maastricht op 16 mei 1895, overleden te Maastricht op 7 juli 1975, zoon van Leonard Wesly 1854-1923 en Adelheid Charlotte Schlicher 1858-1900.
Hij trouwde voor de wet te Maastricht met Fränzi Goldschmidt op 1 mei 1935 en voor de kerk in Halberstadt (Duitsland) op 20 juni 1935.
Zij is geboren te Fürth (Duitsland) op 26 februari 1908 en overleden te Maastricht op 5 april 2001. Ze was de dochter van Seligman Goldschmidt 1878-1943 en Auguste Seliger 1881-1943.

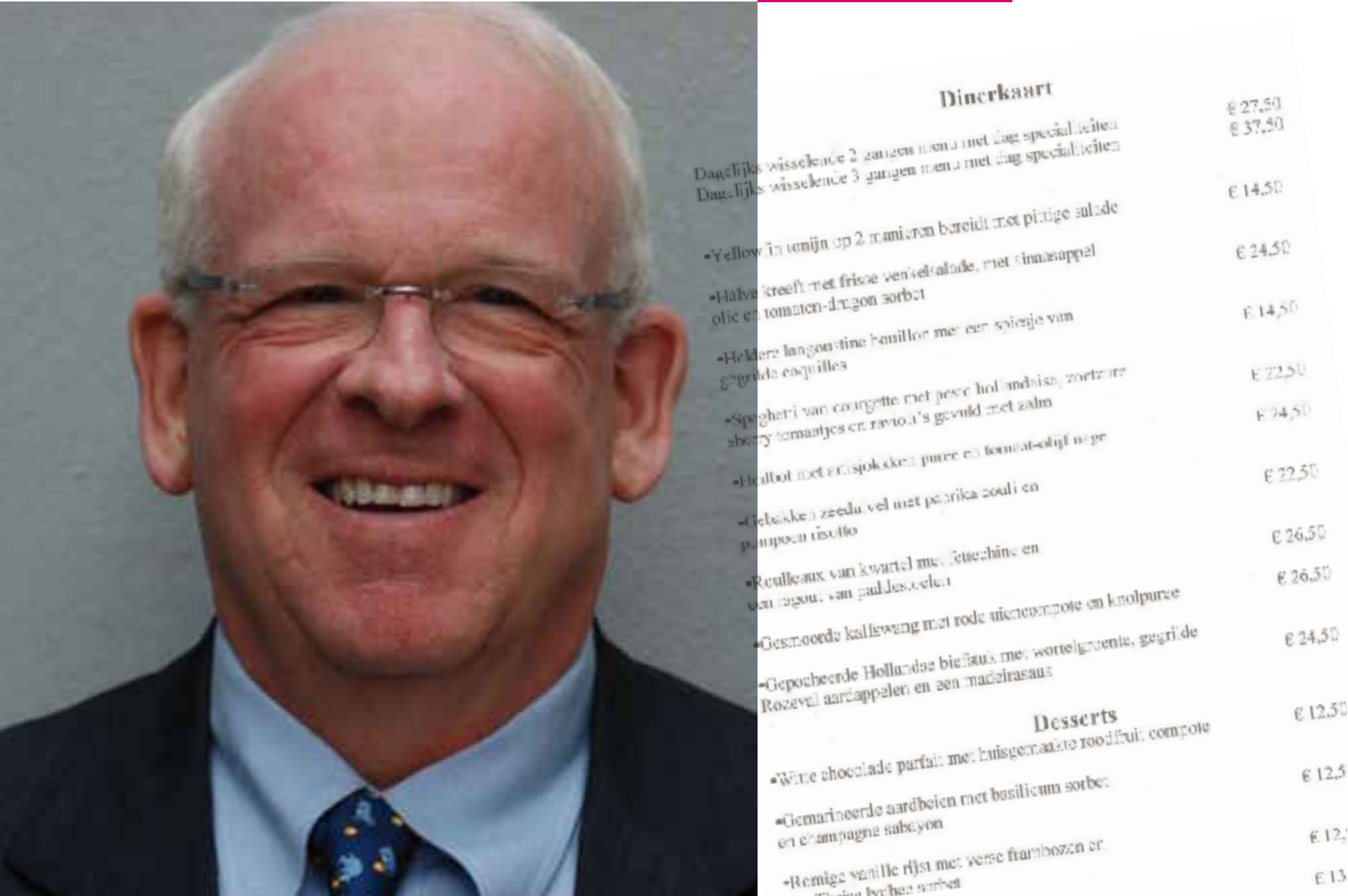
- Kinderen uit dit huwelijk (5):
- 1. **Leonie (Leni) Wesly** geboren Maastricht 30 juli 1936.
 - 2. **Leonard (Broertje) Wesly** geboren Maastricht 6 april 1939.
Overleden Auschwitz 11 februari 1944.
 - 3. **Benoit Wesly** geboren Maastricht 10 augustus 1945.
 - 4. **Tova Wesly** geboren Maastricht 10 augustus 1945.
 - 5. **Jenny Wesly** geboren Maastricht 27 september 1948.

Part of the Wesly family history

Emile Wesly born 16 May 1895 in Maastricht died 7 July 1975 in Maastricht, son of Leonard Wesly 1854-1923 and Adelheid Charlotte Schlicher 1858-1900. Married 1 May 1935 (legally) and on 20 June 1935 (in a church ceremony in Halberstadt in Germany) to Fränzi Goldschmidt, née Fürth (Germany) 26 February 1908, died 5 April 2001 in Maastricht, daughter of Seligman Goldschmidt 1878-1943 and Auguste Seliger 1881-1943.

- Children from the marriage (5):
- 1. **Leonie (Leni) Wesly** born Maastricht 30 July 1936.
 - 2. **Leonard (Broertje) Wesly** born Maastricht 6 April 1939.
Died Auschwitz 11 February 1944.
 - 3. **Benoit Wesly** born Maastricht 10 August 1945.
 - 4. **Tova Wesly** born Maastricht 10 August 1945.
 - 5. **Jenny Wesly** born Maastricht 27 September 1948.

Op 6 september 1986 zwaaien de deuren van het nieuwe hotel Derlon definitief open. Vanaf die tijd is het een komen en gaan van tevreden gasten.

Benoit Wesly

Then on 6 September 1986 it was finally time to definitively open the Hotel Derlon for business. Since that time the hotel has seen a procession of satisfied guests.

The past comes to light

Inkijkje Romeins Heiligdom (Tempel) met waterput / A view of the Roman relic (Temple) with well

Wanneer men in 1983 hotel Derlon sloopt, is al bekend dat er archeologische vondsten in de grond liggen. Daarom gaat de archeologische dienst Maastricht na afbraak meteen aan de slag. En met succes. De Romeinse restanten in de museumkelder van hotel Derlon aan het Onze Lieve Vrouweplein zijn aangewezen als Rijksmonument. Het gaat om negen fragmentarische restanten uit de tijd van voor onze jaartelling tot in de vierde eeuw na Christus.

The Maastricht Archaeological Service knew there were Roman artefacts in the ground when the Hotel Derlon was demolished in 1983, so they got right to work. It was worth the effort. The artefacts are now on display in Hotel Derlon's basement museum on the Onze Lieve Vrouweplein and have been awarded Monument of the Realm status. They are nine partial artefacts that date from before the first century up to 400 A.D.

verleden komt boven

Noordprofiel opgravingen onder hotel Derlon / North profile of the excavations under Hotel Derlon

1983

Voordat deze prachtige museumkelder een feit werd, moest er nog heel wat werk verzet worden door de Archeologische dienst Maastricht / The Maastricht Archaeological Service had a lot of work to do before this wonderful basement museum could be built

Roman foundation

Romeins fundament

Wijsteen aan de Parcea (schikgodinnen) / Dedication to the Parcae (the Fates)

